

Komentarz FOR do „Programu Budowy
Kapitału”, przedstawionego 4 lipca 2016 r.
przez wicepremiera M. Morawieckiego

Autorzy:

Aleksander Łaszek

Rafał Trzeciakowski

Wojciech Zajęc

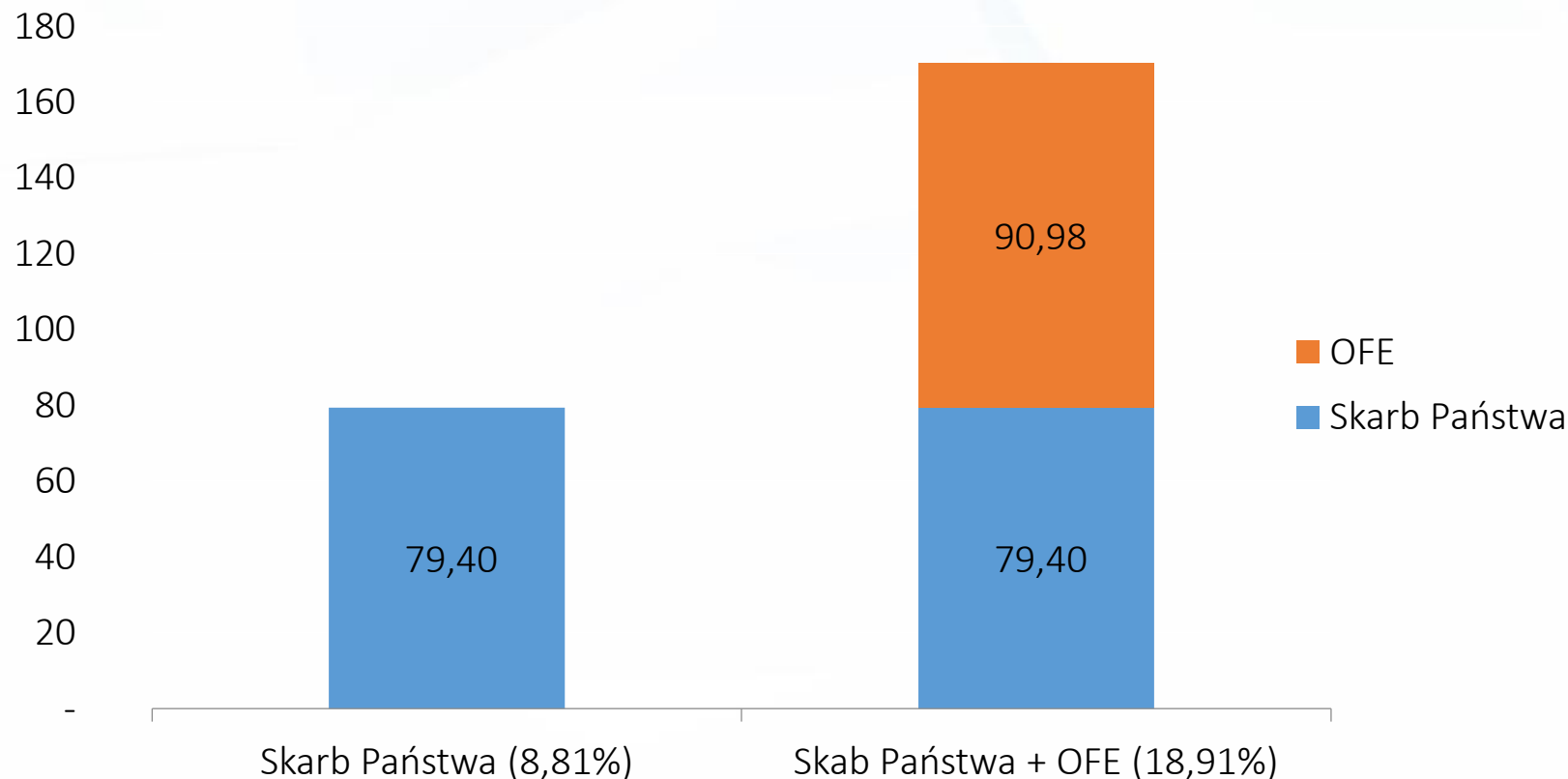
04.07.2016

Przekształcenie OFE w IKE to dobry kierunek. Niebezpieczeństwem jest pokusa przejęcia środków w OFE przez sektor publiczny.

- Przekształcenie OFE w IKE – **jednoznaczne uznanie środków zgromadzonych w OFE za środki prywatne to właściwy kierunek**. Brak jeszcze szczegółów propozycji. Ograniczenie tych funduszy do krajowych akcji, będzie szkodliwe dla przyszłych emerytów.
- Duża pula środków w OFE stanowi pokusę dla polityków. **Ewentualne przejęcie środków w OFE przez sektor publiczny zwiększy i tak nadmierne upolitycznienie gospodarki**.
- **Zapowiedź przeniesienia części środków z OFE do Funduszu Rezerwy Demograficznej, to zapowiedź nacjonalizacji**. Taki transfer może prowadzić do wzrostu wydatków publicznych kosztem wzrostu długu ukrytego i większych obciążeń finansów publicznych w przyszłości.
- Sam pomysł Pracowniczych Programów Kapitałowych jest dobrym kierunkiem, ale kluczowe będą rozwiązania szczegółowe. **Obawy budzi rola przewodnia państwowego Polskiego Funduszu Rozwojowego, do którego wszyscy będą automatycznie zapisywani**. Dopiero po 2 latach pojawi się możliwość wyboru innej instytucji zarządzającej oszczędnościami.
- **Pozostałe pomysły rządu dotyczące wzrostu oszczędności i inwestycji (obniżenie podatku Belki, dedykowane obligacje), stoją w sprzeczności z innymi działaniami rządu** (podatek bankowy, wzrost konsumpcji finansowanej wzrostem długu publicznego, obniżenie wieku emerytalnego).

Środki w OFE powinny pozostać w prywatnych rękach. Przejęcie ich przez sektor publiczny zwiększy i tak już nadmierne zaangażowanie państwa w spółkach giełdowych.

Wartość akcji Skarbu Państwa i OFE (mld zł)

* Aktualnie Skarb Państwa dysponuje kapitałem 79,4 mld zł co odpowiada 8,81 % kapitalizacji GPW.

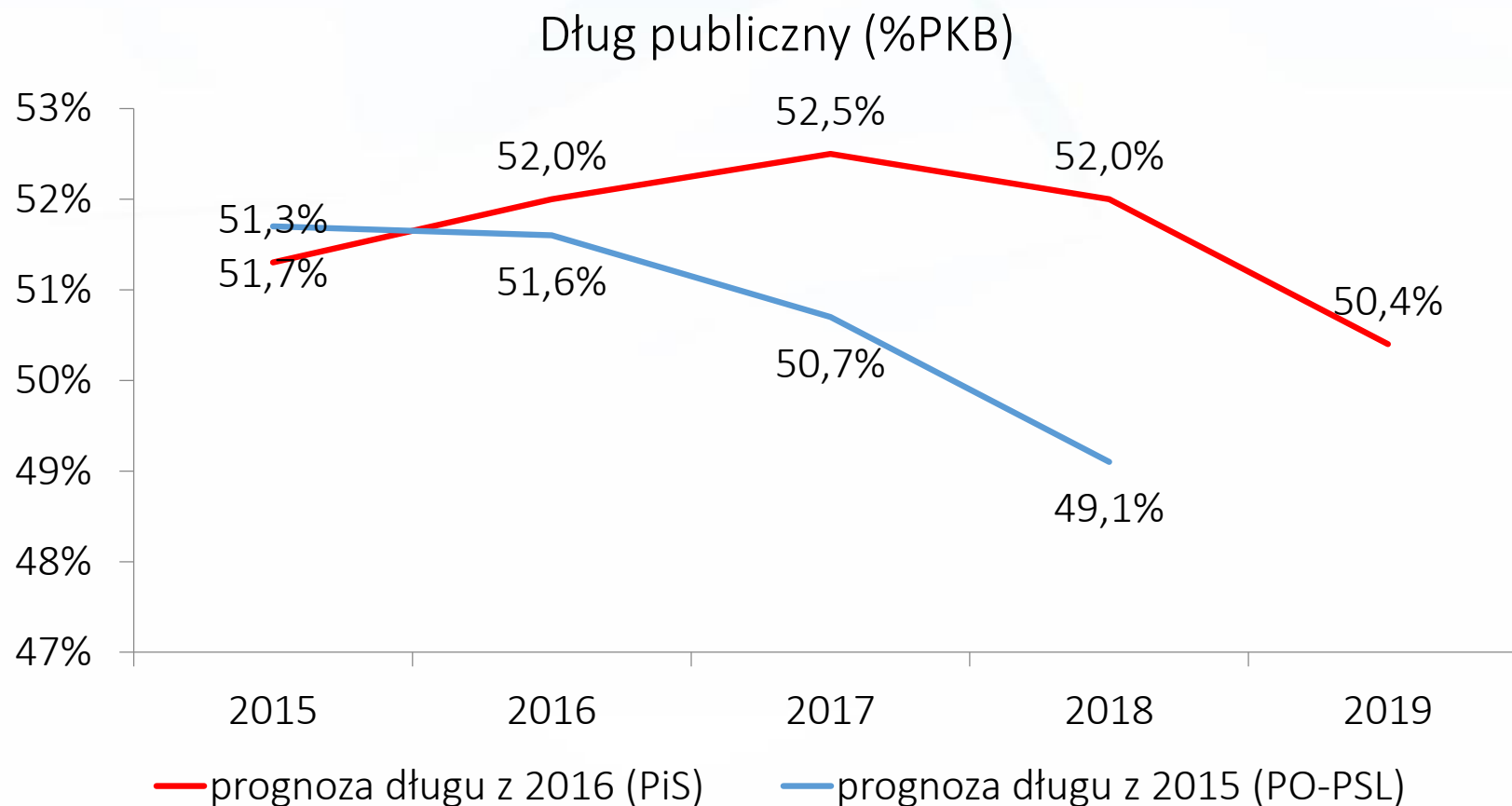
** OFE dysponują 90,98 mld zł aktywów na GPW co odpowiada 10,1% kapitalizacji giełdy.

Środki w OFE powinny pozostać w prywatnych rękach. Przejęcie ich przez sektor publiczny zwiększy i tak już nadmierne zaangażowanie państwa w spółkach giełdowych.

Zaangażowanie OFE w spółki z WIG20									
Spółka	Liczba zaangażowanych OFE	Udział OFE na koniec 2015 r.	Udział SP	SUMA	Spółka	Liczba zaangażowanych OFE	Udział OFE na koniec 2015 r.	Udział Sp	SUMA
ASSECOPOL	12	40,14%		40,14%	BZWBK	11	16,76%		16,76%
PKNORLEN	12	34,87%	27,52%	62,39%	TAURONPE	12	15,27%	30,06%	45,33%
PKOBP	11	30,49%	31,39%	61,88%	PEKAO	11	13,84%		13,84%
LPP	12	29,36%		29,36%	CYFRPLSAT	12	13,74%		13,74%
CCC	12	28,87%		28,87%	ORANGEPL	12	12,11%		12,11%
ALIOR	12	25,58%	25,0*%	50,58%	PGE	12	11,71%	57,39%	69,10%
MBANK	12	21,37%		21,37%	LOTOS	11	17,75%	53,19%	70,94%
ENEA	12	19,22%	51,50%	70,72%	PGNIG	12	9,36%	70,40%	79,76%
KGHM	12	19,07%	31,79%	50,86%	ENERGA	12	7,47%	51,52%	58,99%
PZU	11	19,04%	34,19%	53,23%	EUROCASH	7	6,30%		6,30%

*25% udziałów kontroluje PZU

Ostry wzrost wydatków publicznych realizowany przez obecny rząd jest finansowany rosnącym długiem publicznym. **Zapowiadane 35 mld zł (ok. 2% PKB) przeniesione z OFE do FRD umożliwi ukrycie rosnących zobowiązań państwa.**

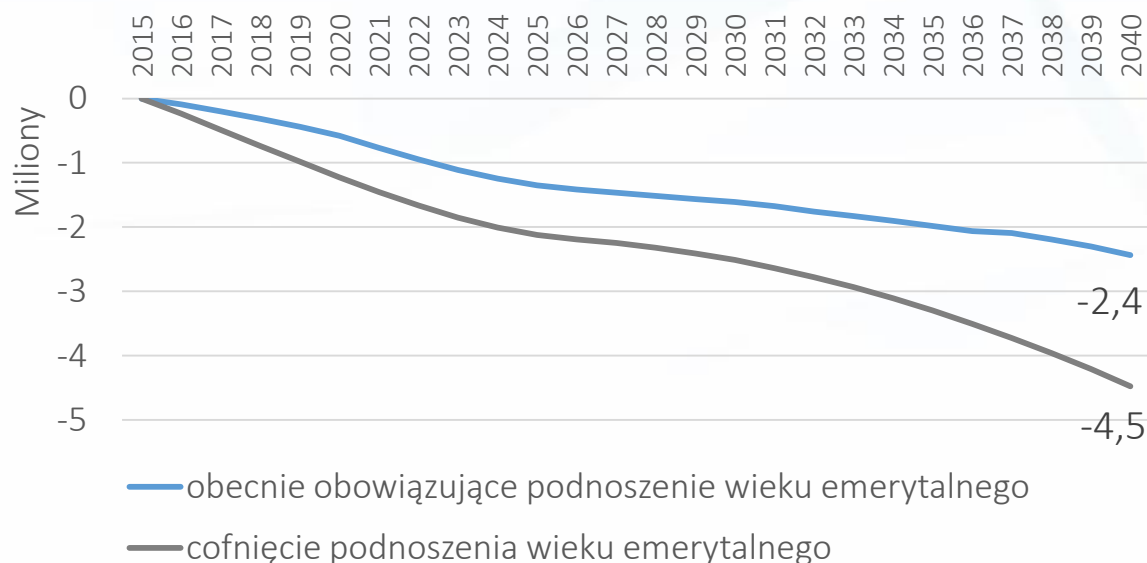

- Rząd PiS wykorzystuje przejściowy spadek długu po przejęciu środków OFE przez rząd PO-PSL do wzrostu wydatków publicznych finansowanych ponownym wzrostem zadłużenia.
- Nadmierny optymizm założeń rządowych oraz niepewna sytuacja w gospodarce światowej mogą sprawić, że wzrost długu będzie większy niż zakłada rząd.

Demografia to problem tu i teraz

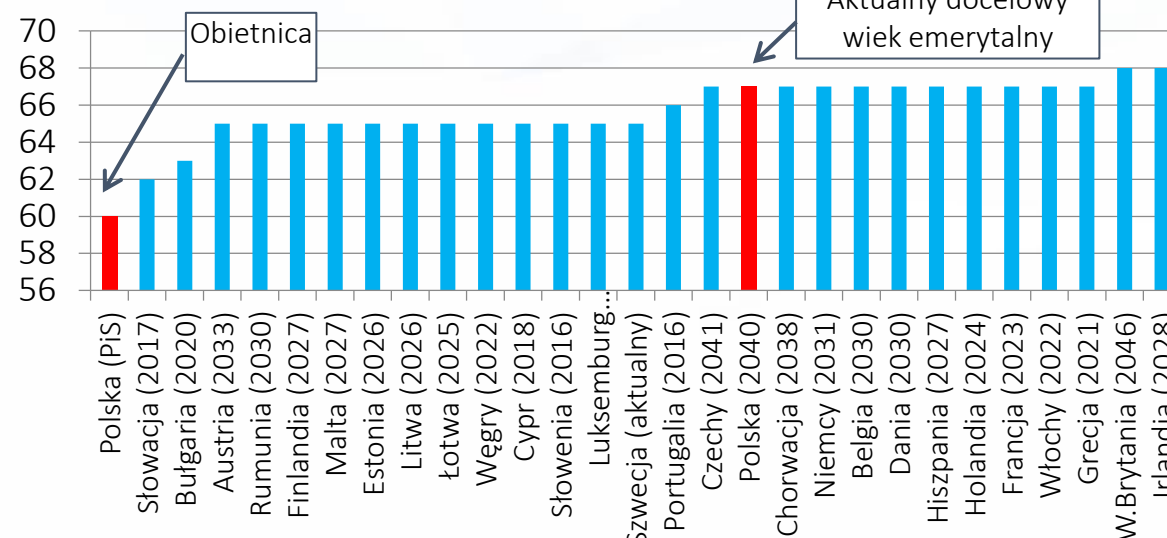
Premier Morawiecki podkreśla, że relacja osób powyżej 65 lat do osób w wieku produkcyjnym z obecnych 1:4 wzrośnie w 2050 do 1:1. **Jednak demografia już jest problemem, a nie dopiero w odległym 2050 roku.** Obniżenie wieku emerytalnego pogłębi problem.

Zmiana liczby osób w wieku produkcyjnym do 2040 roku

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych GUS

Planowany wiek emerytalny kobiet

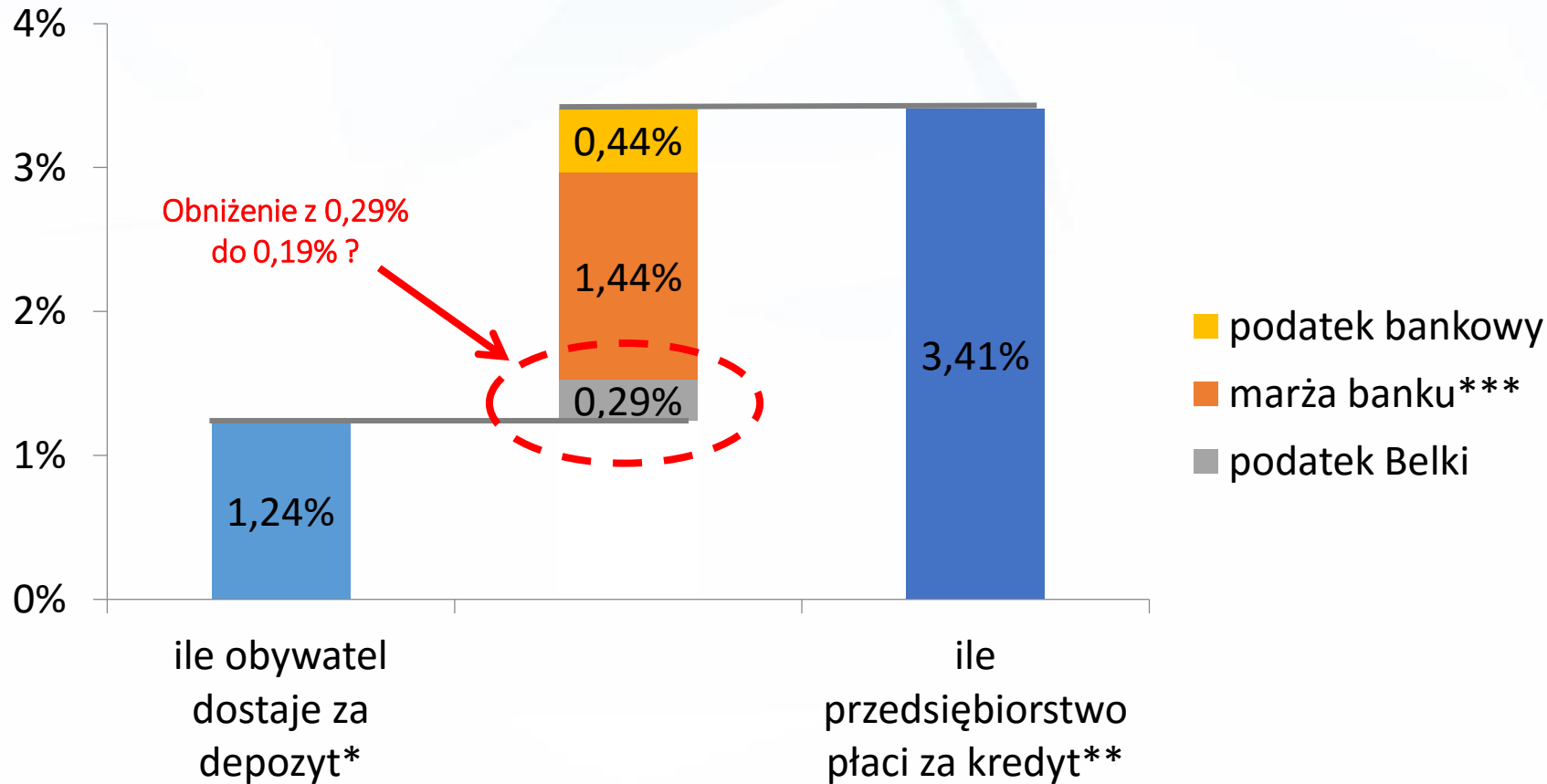

W nawiasach planowany rok wprowadzenia.

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych Finnish Centre for Pensions

- Liczba osób w wieku produkcyjnym spadnie do 2040 roku o 2,4 mln. **Jeżeli przywrócony zostanie poprzedni wiek emerytalny, spadek ten sięgnie aż do 4,5 mln.**
- Jeżeli przywrócony zostanie poprzedni wiek emerytalny (65 lat dla mężczyzn i 60 dla kobiet), to **Polska będzie miała najniższy planowany wiek emerytalny kobiet w UE.**
- Zniesienie obowiązku szkolnego 6-latków o rok opóźnia wchodzenie Polaków na rynek pracy.

Rząd PiS zwiększył koszt kredytów dla przedsiębiorstw o 0,44 pkt. proc. wprowadzając podatek bankowy. Teraz rząd proponuje obniżenie kosztów kredytu zmniejszając podatek Belki o mniej niż 0,10 pkt. proc.

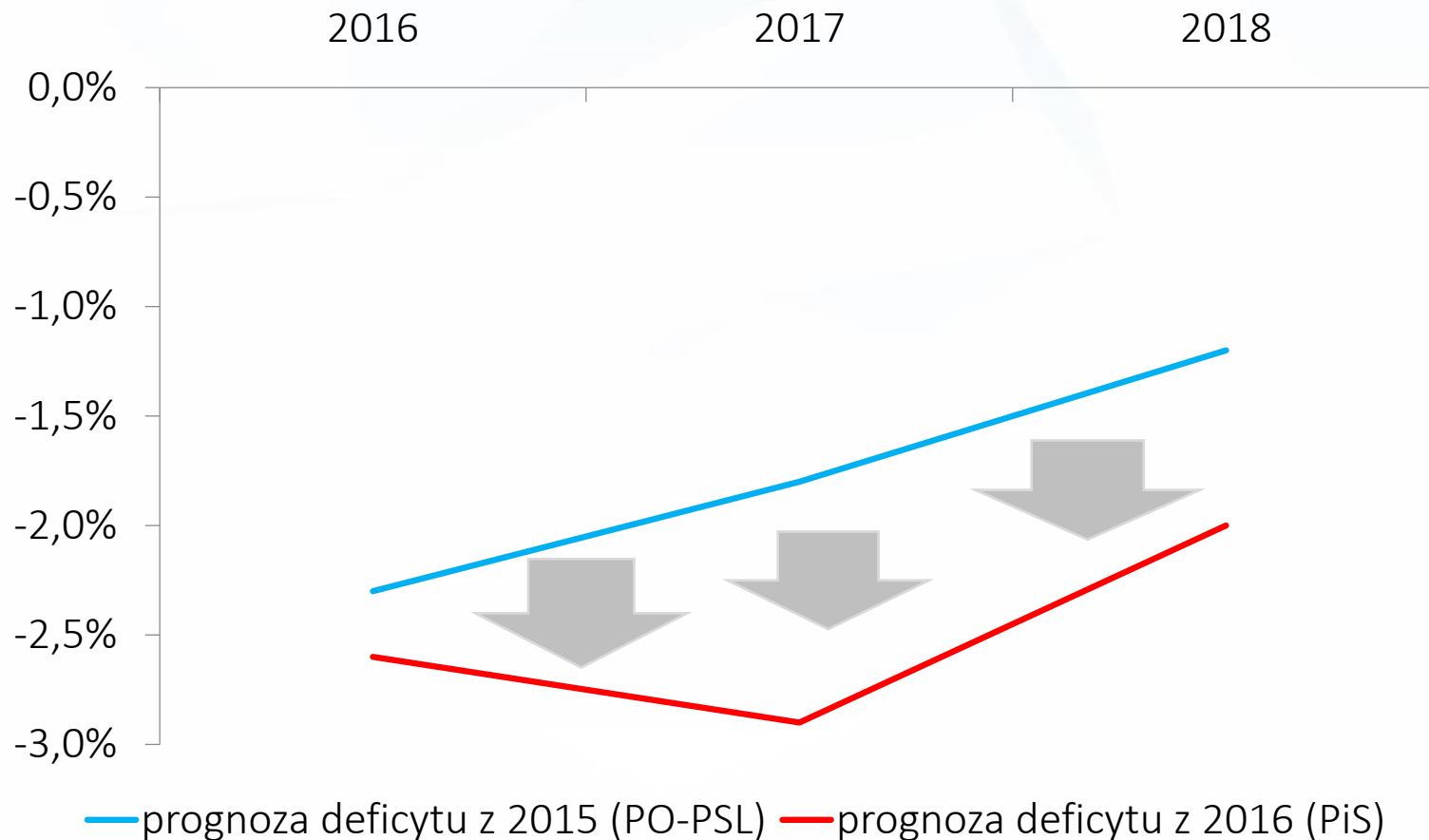
* Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych depozytów złotych gospodarstw domowych w maju 2016

** Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych kredytów złotych dla przedsiębiorstw niefinansowych w maju 2016

*** obejmuje koszty (płace pracowników, sieć oddziałów, rezerwy na niespłacone kredyty, etc.) oraz zysk banku

Retoryka PiS mówi o wzroście inwestycji, ale w praktyce rząd zwiększa deficyt, by stymulować konsumpcję.

Deficyt sektora finansów publicznych (%PKB)

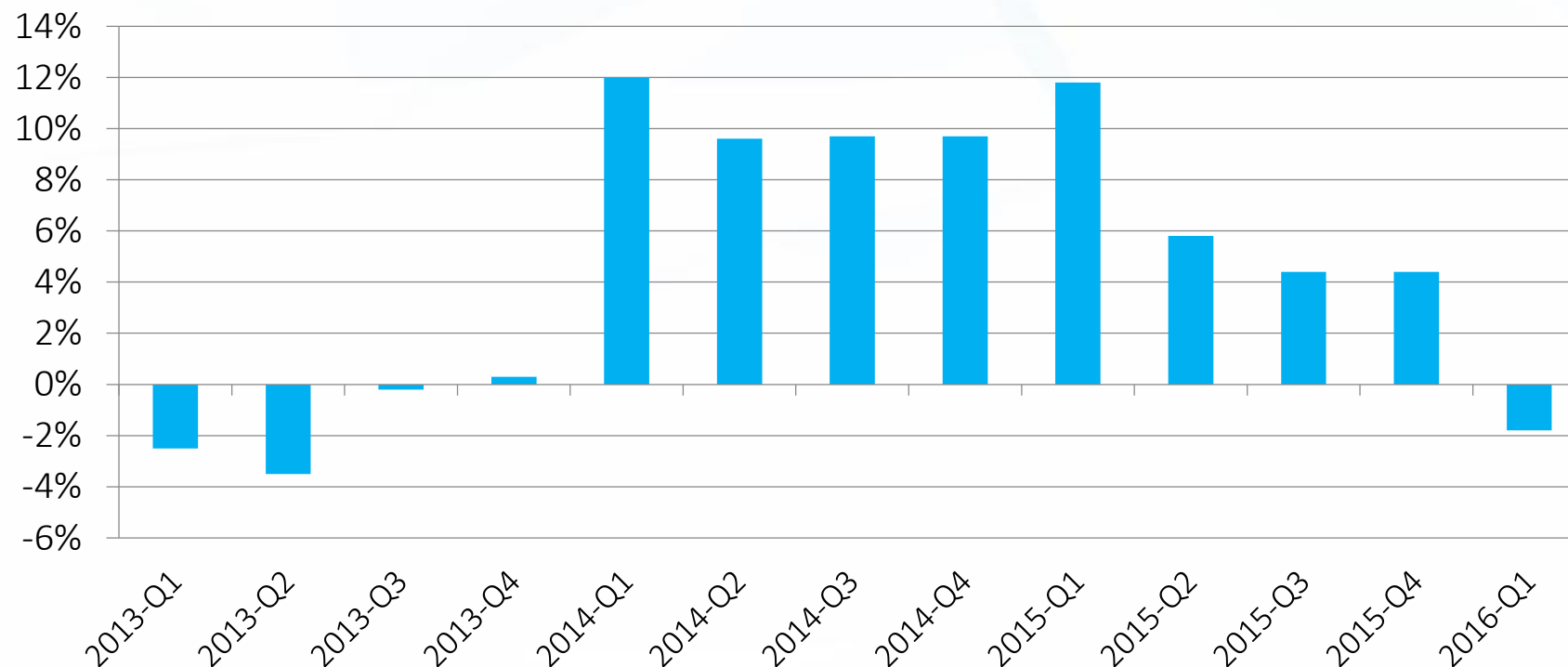

- Realizowany program Rodzina 500+ czy zapowiadane obniżenie wieku emerytalnego zwiększają konsumpcję oraz deficyt sektora finansów publicznych.
- Zachęty dla gospodarstw domowych do kupowania obligacji nie tworzą oszczędności, a pozwalają rządowi finansować konsumpcję.

Inwestycje, zamiast przyspieszać, zwalniają

W I kwartale 2016 roku inwestycje spadły. Częściowo odpowiada za to spadek inwestycji państwa spowodowany zakończeniem perspektywy budżetowej UE. To jednak nie cała historia, inwestycje przedsiębiorstw również spadły.

Dynamika inwestycji w stosunku do analogicznego kwartału roku poprzedniego

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych GUS

W warunkach niepewności co do polityki regulacyjnej i podatkowej, przedsiębiorstwa wstrzymują się z inwestycjami. W ciągu ostatnich dwóch kwartałów odsetek firm uznających niepewność za barierę dla rozwoju był najwyższy od początku pomiarów. Niepewność stała się najczęściej wskazywanym powodem wstrzymywania się z realizacją znaczących inwestycji.